



2/2023

Fran-Su

SRYL:n jäsenlehti

Bulletin de la Fédération des associations franco-finlandaises



RAUMAN
RANSKALAISESSA
KOULUSSA

KOLME
SUKUPOLVEA
RANSKAN
ASIALLA



JÄSEN-
MATKALLA
ALSACESSA



SEINÄJOEN
JA AMIENSIN
KAUPUNKIEN
YHTEISTYÖ



SYYSLIITTO-
KOKOUS
HELSINGISSÄ

Julkaisija / Publié par: Suomi-Ranska -yhdistysten liitto ry – Fédération des cercles franco-finlandaises

Päätoimittaja / Éditeur-en-chef: **Susanna Luoto**

Ulkoasu ja taitto / Modèle et mise-en-page: **Eric Leraillez**

SUOMI-RANSKA -YHDISTYSTEN LIITTO RY – FÉDÉRATION DES CERCLES FRANCO FINLANDAISES

www.suomi-ranska.com • sryl@suomi.ranska.com

Nostetaan kissa heti pöydälle: hallituksen säästötalkoot osuvat myös meihin, kun opetus- ja kulttuuriministeriö leikkaa ensi vuonna ystävyysseurojen avustuksia 840 000 eurolla. Huhtikuussa 2023 jaettu kokonaispotti oli vielä 1 680 000 euroa, josta Suomi-Venäjä -seuralle meni tosin melkein 30%. Vaikka tuo tuki lakkautetaankin ensi vuonna, se ei vielä tarkoita, että rahaa olisi jaossa enemmän muille yhdistyksille. Eivätkä leikkaukset valitettavasti jää tähän. OKM:n tukia on kaiken kaikkiaan aikomus pienentää seuraavassa budjetissa nykyisen kymmenen miljoonan euron sijasta 25 miljoonaa euroa.

Jatkamme kuitenkin Ranskan pitämistä näkyvillä sen kaikissa mahdollisissa muodoissaan ja otamme ilon ja hyödyn irti esimerkiksi Pariisin kesäolympialaisista. Simo Brummer tulee valmistelemaan aiheesta laajan, kaikkia Pariisin olympialaisia (1900, 1924 ja 2024) koskevan esitelmän, jonka pääosassa eivät ole pelkästään urheilusaavutukset vaan myös urbaanin rakentamisen suurisuuntaiset hankkeet, mm. metrolinjojen lisäykset. Kisat ovat aina asettaneet aikarajoja monille rakennusprojekteille, joista jotkut ovat toteutuneet ajallaan, toiset vasta kisojen jälkeen. Yhtä kaikki, ne ovat liittyneet saumattomasti kisojen suureen kuvaan.

Ja nyt sitten uuteen Fran-Suun. Kerromme muun muassa Rauman ranskalaisesta koulusta, jatkamme sarjaa kolmen sukupolven Ranska-vaikuttajista, saamme kuulla liiton taannoisesta jäsenmatkasta Alsaceen ja tutustumme Seinäjoen ja Amiensin kaupunkien yhteistyöhön, jota siivitti erityisesti erään ranskalaisen pikkupojan jääkiekkoinnostus. Helena Tyrväinen kirjoittaa koskettavasti ystävästään, edesmenneestä säveltäjästä Kaija Saariahosta ja muistellemme myös Ranskan asialle elämänsä omistaneista kolmea tänä vuonna edesmennyttä: Raili Lauritsaloo, Kari Mannolaa ja Aunus Salmea.

Vuosi on loppuillaan ja SRYL:n sivustouudistus valmistunut. Joulutauon jälkeen toimintamme jatkuu samaan malliin.

Toivotamme kaikille hyvää joulua ja rauhaa tulevaa vuotta.



Susanna Luoto
päätoimittaja



Fran-Su

2/2023

Pääkirjoitus	2
Syysliittokokous	4
Vierailulla Rauman ranskalaisessa koulussa	6
Kolme sukupolvea Ranskan asialla: Kun Matti perheensä Ranskaan vei	9
Jäähyväiset Kaija Saariaholle	15
Seinäjoen ja Amiensin kaupunkien yhteistyö - eli Alexander ja Erasmus -opiskelijavaihto	19
Matka Alsaceen, Euroopan historian risteysvyöhykkeelle	24
Poriin uusi kunniakonsuli	27
Pascal -seminaari	28
Ranskalais-suomalainen kauppakamari 100 vuotta	29
SRYL:n uusi sivusto	31
En souvenir de: Aunus Salmi, Kari Mannola ja Raili Lauritsalo	32

SYYSLIITTOKOKOUS HELSINGISSÄ

Valtionavustusten leikkaukset tulevat näkymään myös ystävyysseuratoiminnan tuissa.

SRYL:n syysliittokokous pidettiin lauantaina 18.11. Helsingissä liittokokouksen puheenjohtajan Anja-Liisa Alangon johdolla. Paikalle oli saapunut väkeä jäsenyhdistyksistä Hangosta, Kaarinasta, Porista, Rovaniemeltä, Tampereelta, Kuopiosta, Hyvinkäältä ja Turusta sekä Oulusta, liiton tuoreimmasta Suomi-Ranska yhdistyksestä. Läsnä olivat myös Coccyxin ja Ranskalaisen koulun Senioreiden edustajat.



Aivoriihi pidettiin kokouksen jälkeen.

Liittokokouksen päätöksiä

Hallitus esitti kokouksessa hallituksen nykyisen kymmenen hengen jäsenmäärän vähentämistä kahdeksaan, koska päätösvaltaista kokousta on ollut vaikeaa usein saada aikaan etäyhteyksinkin. Äänestyksessä annettiin vahva kannatus muutokselle ja näin ollen kahden erovuoroisen nykyisen hallituksen jäsenen, jotka eivät olleet enää halukkaita jatkamaan tilalle ei valittu uusia. Hallituksessa jatkavat seuraavan kolmi-

vuotiskauden muut nykyiset jäsenet: Sanna Jääskeläinen, Linnea Kunnas-Shinde, Susanna Luoto, Seppo Sihvonen, Markku Äärimaa sekä niin ikään erovuorossa olleet Meri Larjavaara, Eija Raitala ja Risto Veltheim.

Liittohallituksen puheenjohtajana jatkaa Veltheim, varapuheenjohtajana Luoto. Samoin liittokokouksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja pysyvät samoina: ensimmäisessä tehtävässä Anja-Liisa Alanko, jälkimmäisessä Markku Viertola.

Jäsenmaksut päätettiin pitää ennallaan.

Toimintasuunnitelmasta

Perinteiset ohjelmamuodot, kuten Club des amis-kokoontumiset tulevat jatkumaan niin Helsingissä kuin maakunnissakin. Tulemme pääkaupungissa kokeilemaan kukkarolle kevyempää ja muutenkin vapaamuotoisempaa tapaa näille esitelmällöille, kun kokoonnumme Café Enchantéssa Eerikinkadulla iltapalan ja viinilasillisen merkeissä. Tilassa ei ole mahdollista käyttää visuaalista kuvitusta, sillä Enchantéssa ei ole tv-näyttöä, joten nähtäväksi jää riittä-



Anja-Liisa Alanko

kö puhdas sanansäilä.

Simo Brummerin esitelmät jatkuvat myös ensi vuonna. Ensimmäinen niistä käsittelee impressionismin syntyä ja se esitetään Ranskan instituutissa heti vuoden alussa 11.1. klo 17-19. Ateneumin Väriä ja valoa impressionismi -näyttely jatkuu aina helmikuun lopulle, joten esitelmä täydentää sopivasti museoon aikoville tyyliuuntauksen syntyä Ranskassa.

SRYL:n ensi vuoden toimintasuunnitelmaan kuuluu myös Pariisin kesäolympialaisten huomioiminen (26.7.-11.8.2024) erityisellä esitelmällä. Simo Brummer tulee tekemään kattavan esityksen Pariisin olympialaisista (vuosina 1900, 1924 ja 2024), muttei suinkaan pelkästään urheilun saralta, vaan kisojen laajemmista vaikutuksista esimerkiksi kaupungin rakennushankkeisiin. Kyseessä ei ole siis pelkkä kisojen historiallinen kimara, vaan myös Pariisia esiintuova kokonaisuus. Esitelmää on markkinoitu jo Suomen Olympiakomitealle ja sitä on tarkoitus levittää mahdollisimman laajalle piirille.

Rahoituksesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö jakoi viime vuonna avustuksia ystävyysseuroille noin 1,7 miljoonaa euroa. Tulevana vuonna potin uskotaan pienenevän, kenties jopa puolittuvan, kun valtionavustuksia leikataan kautta linjan. Lisäksi tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala kertoi jo lokakuussa eduskunnalle, että ystävyysseurojen hakukriteereitä muutetaan.

Niinpä OKM:n avustushakemuksen ohjeisiin on nyt tullut uusi painopiste, nimittäin Suomen lähimaiden sekä Ukrainan kanssa tehtävä kulttuuriyhteistyö. Tämän tiimoilta olemme jo aloittaneet tunnustelut Ystävyysseurojen liiton (johon kuuluu myös Suomi-Ukraina siltä ry.) suuntaan mahdollisen yhtei-

sen esitelmä- ja keskustelutilaisuuden Ukrainan asian tukemiseksi.

Aivoriihi

Kokouksen virallista osuutta seurasi aivoriihi, jossa jäsenyhdistykset pääsivät kertomaan omista suunnitelmistaan. Yhteistyötä erityisesti maantieteellisesti toisiaan lähellä olevien yhdistysten välillä on viritelty ja hyväksi huomattukin.



Vas. Maritta Riekki Oulun tuoreesta cerclestä, puheenjohtaja Risto Veltheim ja Rovaniemen cerclen puheenjohtaja Marja Jalkanen.

Oulussa tuore yhdistys aloittelee toimintaansa. Juhlavuotta taas vietetään ensi vuonna niin Tampereella (80 v.) kuin Rovaniemelläkin (50 v.) asianmukaisine juhlallisuuksineen. Rovaniemellä lanseerataan juhluvuoden merkeissä myös kirjoituskilpailu kaikille aiheena Minun Ranskani.

Seinäjoen yhdistys vietti 25-vuotisjuhlansa puolestaan samana päivänä kuin liitto piti kokoustaan.

Keskusteluissa kiiteltiin myös liiton uutta sivustoa, jonka pohjaa tarjottiin jäsenyhdistyksillekin, joista kymmenkunta sen otti käyttöönsä.

teksti ja kuvat: Susanna Luoto

VIERAILULLA RAUMAN RANSKALAISELLA KOULULLA

École AREVA MLF de Rauma on harvinaisuus suomalaisessa koulukentässä. Se on täysin ranskalainen oppilaitos pienessä, 38000 asukkaan Rauman kaupungissa eteläisessä Satakunnassa.

Syy koulun olemassaoloon ja myös nimeen löytyy naapurikunnasta Eurajoelta. Sinne rakennettiin ydinvoimalaitos Olkiluoto 3, jonka pääurakoitsijana toimi ranskalainen Areva-yhtiö. Työmaaprojekti toi lähiseudulle suuren määrän ranskalaisia perheitä, joiden lapsille haluttiin oman maan koulujärjestelmän ja opetussuunnitelman mukainen koulu. Alusta asti oli selvää, että kouluun otetaan vain näiden perheiden jälkikasvua. Areva huolehtii koulun toiminnasta, Rauman kaupunki on tarjonnut tilat ja kouluruuan. Opettajat ovat Ranskan valtion virkamiehiä.

Koulun suomalaisopettaja

Koulu perustettiin vuonna 2005. Koska ydinvoimalan oli määrä valmistua melko ripeässä aikataulussa, piti koulunkin olla toiminnassa 4-5 vuoden ajan. Toisinkävi ja niinpä koulu on edelleen Raumalla, tosin nyt arvioidaan, että käsillä olisi viimeinen tai toiseksi viimeinen toimintavuosi.

Koulusta löytyy suomalainen opettaja. Raumalainen Eeva Salo-Tammivuori on ollut koulussa töissä lähes sen alusta asti. Hän on myös väitellyt tohtoriksi aiheesta Kuria ja järjestystä: Ranskalainen koulu aineettoman kulttuuriperinnön kenttänä. Turun yliopiston kulttuuriperinnön tutkimuksen oppiaineeseen tehty väitöskirja tarkastettiin marraskuussa

2021. Koulussa hän on opettanut muun muassa suomen kieleen tutustumista ja taideaineita.



Eeva Salo-Tammivuori ja Porin yhdistyksen pj. Sanna Jääskeläinen

Suomi-Ranska yhdistykset tutustumisvierailulla

Cerclé français de Pori teki tutustumisretken Rauman ranskalaiseen kouluun lokakuun alussa. Mukaan kutsuttiin myös Turun ja Kaarina-Piikkiön yhdistykset. Meidät koululle kutsunut yhdistyksemme jäsen Eeva Salo-Tammivuori esitteli koulua yhdessä rehtori Cécile Liégeardin kanssa.



Kierroksen jälkeen kuunneltiin luokkahuoneessa Salo-Tammivuoren esitelmä koulusta ja väitöskirjastaan.

Koulun tilat löytyvät entisestä ammatillisesta oppilaitoksesta läheltä Rauman satamaa. Kyseessä on kolmas paikka, jossa koulu on ollut. Liégeard on koulun neljäs rehtori, hän tuli Suomeen vuonna 2018.



Eeva Salo-Tammivuori ja rehtori Cécale Liégeard.

Kaksikko kertoi, että toiminta on sataprosenttisesti samanlaista kuin Ranskan kouluissa. Opettajista suurin osa on ranskalaisia. Osa perheistä on ollut Raumalla jopa yhdeksän vuoden ajan. Oppilaita on ollut enimmillään yhteensä vuonna lähes 70. Nyt, kun ydinvoimalatyömaalla alkaa olla valmista, on oppilaitakin enää 17. Nuorimmat oppilaat ovat olleet kaksivuotiaita, sillä oppivelvollisuus alkaa Ranskassa aiemmin kuin meillä. Tällä hetkellä oppilaat ovat 6-14-vuotiaita.

Kirjoja ja kaunista käsialaa

Koulussa panostetaan muun muassa lukemiseen. Kirjoja näkyy luokissa ja koulussa on myös kirjasto.

Suomalainen kouluruoka on jakanut mielipiteitä. Eeva Salo-Tammivuori kertoo, että esimerkiksi ohrapuuro ja mehukeitto lounaana on ranskalaisille erikoinen ruoka.

”Vanhemmat aluksi vähän valittivat, kun ruoka on niin kevyttä, kun koulupäivät ovat täällä pitkiä. Mutta he myös arvostavat sitä, että ruoka on ilmaista.”

Oppilaat opiskelevat opettajien johdolla, mutta yläkoululaiset tekevät myös etäopintoja. Ranskassa on myös erityisiä korjaajaopettajia, jotka korjaavat kaikkialla maailmassa toimivien ranskalaisen koulujen oppilaiden kokeita.

Ranskalainen koulu perustuu Jules Ferry'n 1880-luvulla luomiin periaatteisiin, joiden mukaan kaikilla on oikeus käydä ilmaista, tunnustuksetonta koulua. Tämän takia kouluissa ei opeteta uskontoa, eivätkä uskonnolliset symbolit ole sallittuja.

Koulussa panostetaan muun muassa kauniiseen käsialaan, äidinkielen ja matematiikkaan. Läksyjä annetaan pal-

jon, mutta alakoulun puolella ei lain mukaan saa antaa kirjoitettavia läksyjä.

Salo-Tammivuori kertoo, että isoja eroja suomalaisen kouluun ovat vaativuus, kuri ja rangaistukset.



Koulussa panostetaan lukemiseen.

”Ranskassa säädettiin vuonna 2018 laki, joka kieltää kännyköiden käytön koulupäivän aikana oppitunneilla. Rangaistuksena voidaan puhelin takavarikoida”, hän kertoo.

Ranskassa ei pienillä koululaisilla ylipääntään ole puhelimia. Monessa koulussa kerätään puhelimet pois aamuisin.

Koulujärjestelmien eroista

Ranskalainen koulujärjestelmä eroaa monella tavalla suomalaisesta. Olikin todella kiinnostavaa kuulla koulussa tekemämme kierroksen jälkeen Eeva Salo-Tammivuoren esitys väitöskirjansa sisällöistä. Yksi aihe, jota hän tutki, liittyi niihin perheisiin, jotka päättivät siirtää lapsensa suomalaiseen kouluun.

”Syinä siirtoon olivat esimerkiksi ranskalaisen koulun raskas opetussuunnitelma ja lasten kritisoiminen, nöyryyttäminen ja rankaiseminen. Suomalaisessa koulussa lasten oli hyvä olla, kun opettajat kannustivat ja vanhempiakin kuultiin paremmin”, hän kertoo.

Hän haastatteli perheitä uudelleen, kun lapset olivat olleet suomalaisessa koulussa jo 6-7 vuoden ajan.

”Edelleen vanhemmat kiittivät opettajia ja rehtoreita, mutta nyt tuli myös kritiikkiä siitä, että opettajat eivät olleet tarpeeksi tiukkoja ja vaativia.”

Näin siis suomalaisen koulun vahvuus oli luottamus oppilaisiin, mutta toisaalta heihin luotettiin liikaa.

”Ranskalaisen koulun vahvuuksina nousivat muun muassa hyvät tavat, kohteliaisuus, kova kuri, sinnikäs työskentely, selkeys vaatimuksissa sekä se periaate, että oppiminen vaatii kovaa työtä, eikä ole aina hauskaa.”

Eeva Salo-Tammivuori tuumaa, että periksiantamattomuus ja tapakasvatus ovat elementtejä, joista voisi ottaa oppia Suomessakin.

teksti ja kuvat:

Sanna Jääskeläinen

Kirjoittaja on toimittaja ja Cercle français de Pori ry:n puheenjohtaja

Hänen väitöskirjansa voi tutustua osoitteessa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-8647-7>

KOLME SUKUPOLVEA RANSKAN ASIALLA: KUN MATTI PERHEENSÄ RANSKAAN VEI

Turkulaisen Matti Pösön (1940-2019) elämäntarina voisi alkaa juuri näin: kuin satu tai seikkailu, jota hänen jälkeisensä sukupolvet kertovat eteenpäin lapsilleen. Eivätkä ainoastaan kerro, vaan tulevat kuin huomaamattaan jatkaneeksi sitä.



Mirjami, Anu ja Marja



Matti Pösö

Ranskan kunnialegioonan ritimerkillä vuonna 2017 palkitulla Turun Ranskalaisen seuran aktiivijäsenellä, puheenjohtaja (1996-2003) ja kunniapuheenjohtaja, liikemies Matti Pösöllä riitti meriittejä niin Suomi-Ranska-suhteiden saralla kuin työurallaankin.

Eräänä helteisen elokuun iltapäivänä Pösön perheen naiset – vaimo Marja, Anu-tytär ja hänen tyttärensä Mirjami – istahtivat Aura-joen varrella sijaitsevan kahvilan terassille kertomaan sukunsa tarinaa, jonka punaiseksi langaksi kietoutuu Ranska, maa, sen kieli ja kulttuuri.

Ja jotenkin ihmeellisellä tavalla Turkukin näyttää juuri nyt tässä auringon kultaamassa iltapäivässä hyvin pariisilaiselta: Aura-joen sillat, valtavat gladiolus -istutukset jokivarressa, kahvilat terasseineen ja vilkas kävelypromenadi.

Vapaata armeijasta

Marja Pösö, 82, valottaa aivan varhaisia vaiheita edesmenneen miehensä elämästä, siis vaihetta, jolloin ranska hiipi hänen elämäänsä. Nimittäin kun alokas Matti Pösö kuuli, että armeijasta saa vapaata, jos opiskelee, keksi hän alkaa lukea ranskaa. Sai siihen sitten sitä kättä vapautta ja myöhemmin, mitään nuori Matti tuskin tuli edes ajatelleeksi, Ranskaan ja sen kieleen liittyvän kokonaisen elämänuran.



Matti ja Marja Pösö ja Ranskan suurlähettiläs Serge Mostura 26.4.2017.

Sittemmin Turun yliopiston oikeustieteellisessä opiskellessaan hänen ranskantaitonsa ehtivät kantautua myös yliopiston rehtorin, tunnetun sanakirjojen laatijan Tauno Nurmelmän korviin. Niinpä Nurmela suositteli Pösölle Sorbonnen yliopistoon opiskelijavaihtoon hakeutumista.

— Olin juuri valmistunut sairaanhoitajaksi ja seurustelimme vasta tuolloin. Matti halusi minut mukaan, mutta äitini ei päästänyt ellemmme olisi kihloissa. Päivää ennen lähtöä menimme siis kihloihin, muistelee Marja Pösö.

Sorbonne ja au pairin arkea

Marja ei puhunut ranskaa, mutta sitä tarvittu, koska Matti oli jo keksinyt kihlatulleen sopivan työpaikan Pariisista. Hänen The Herald Tribune lehteen laittamaansa ilmoitukseen suomalaisesta lastenhoitajasta oli jo vastattu ja Marja aloittaisi pian au pairin työt Pariisiin ulkopuolella Versailles'ssa ranskalaisessa NATO-upseerin perheessä. Matti puolestaan asui Pariisissa opinahjoaan lähellä. Elettiin syksyä 1963.

— Syksy meni niin, ettemme juuri toisiamme nähneet. Joulun alla siirryin toiseen perheeseen, tällä kertaa Pariisiin aivan Eiffel-tornin läheisyyteen ja varsinkin boheemiin talouteen huolehtimaan kolmesta täysin tapoja vailla olevasta pojasta.



Matti ja Marja opiskelukämpässä 1964

Jos Versailles'ssa Marjan piti pukeutua mustaan puolihameeseen ja mustaan paitaan tarjoillessaan perheelle illallista, nyt Pariisissa hänellä oli oma huoneensa, lähestulkoon oma asunto palvelijoiden kerroksessa sekä ranskantunnit Alliance Francaisessa, jonne hän ehti lasten ollessa koulussa. Ja olihan hän nyt sentään Pariisissa ja lähempänä Mattia.

Au pairin kuukausipalkalla – 150 frangilla – ei juuri juhlistu. Matin opiskelijabudjetti lieni vieläkin niukempi. Spagetti, halvin mahdollinen ruoka, tuli hyvin tuetuksi noina kuukausina.

— Olimme aina kauheassa nälässä. Kerran kun perhe lähti kahdeksi viikoksi lomalle, tuli Matti luokseni asumaan. Keitimme taas jälleen kerran spagettia keittiössä ja juuri, kun Matti kaatoi kattilasta keitinnettä pois, sen koko sisältö

luiskahti tiskialtaan aukkoon, siinä kun ei ollut sihtiä!

Nälkä ei ollut ainoa matkamuisto tuolta vuodelta. Pariisia vaivasi samaan aikaan myös vesipula ja niin Marja sai totutella kylpemään ammeessa samassa pienessä määrässä vettä ja luonnollisesti perheen poikien jälkeen.



Matti ja Marja Pariisissa 1964

Mutta olihan heillä sentään Pariisi. Ja Matin opiskelukaverit, sekini yksi kreikkalainen, joka ystävällisesti lainasi heille vespaansa ja niin sitä mentiin bulevardeja pitkin kuin konsanaan pariisilaiset.

Takaisin Turkuun, takaisin Ranskaan
Kihlapari palasi takaisin Turkuun seuraavana keväänä ja Matti jatkoi opintojaan

oikeustieteellisessä, Marja sairaanhoitajana työskennellen. Opintojen ohheen Matti oli ottanut töitä kuorma-autolajien hydraulista mekaniikkaa kehittävästä yrityksestä, joka tahtoi laajentua ulkomaille ja tarvitsi tulkkia. Matti Pösö osoittautui työssään niin tehokkaaksi, että vuonna 1967 hänet jo kiinnitettiin yhtiöön vakituisesti myyntimieheksi. Ansiotuloja tarvittiin, sillä Matti ja Marja olivat saaneet juuri ensimmäisen lapsensa Anun. Viittä vaille valmis oikeustieteen kandidaatti patistettiin kuitenkin pian takaisin opintojen pariin. Yhtiön toimitusjohtaja lupasi palkallisen loman, kunhan lupaava nuori mies vain suorittaisi tutkintonsa. Ja niin Matti tekikin. Sulkeutui vanhempiensa mökille talveksi, pänttäsi ja paleli ja sai kuin saikin opintonsa päätökseen.

Kun yhtiö vuonna 1973 laajeni hankkimalla Ranskasta pienen tytäryhtiön, oli itsestään selvää, kuka sen johtajaksi nimitetään. Pösön nyt jo toisella lapsella kasvanut perhe muutti Versailles'in kuppeeseen, noin 30 km:n päähän Pariisista.

Muutto Ranskaan on jäänyt varsin elävästi Marjan mieleen.

— Saavuimme Orlyn kentälle, jossa meitä odotti Albert, Matin kuljettaja. Matti antoi minulle autonavaimet ja jatkoi itse suoraan töihin Albertin kyydissä. Siinä sitä sitten mentiin, lapset Anu, 7, ja Timo 5, takapenkillä, vaikken autolla juuri Suomessa ollut oikein ajanutkaan.

Tie uuteen kotiin löytyi kuitenkin, joskin mutkan kautta, sillä keskikaistalta ei millään päässyt Versailles'in vievälle rampille, vaan piti ajaa Pariisiin saakka, kääntyä ja palata takaisin paremmin valmistautuneena kääntymään oikeasta kohdasta. Kyyneleitäkin pukkasi.

Tälle kylmiltään auton rattiin hyppämiselle oli kuitenkin hyvä syy. Matti sen oli heti ensimmäisenä iltana vaimolleen kertonutkin. Hän nimittäin toivoi Marjan pääsevän mahdollisesta ajojännityksestä nopeasti eroon ja siihenhän ei auttaisi muu kuin tarttua heti rattiin. Ja sehän tepsi!

Kielenkääntäjä muistelee ummikkovuottaan

Kääntäjä Anu Salminen os. Pösö, 57, ei muista lainkaan äitinsä kyyneleitä autossa tuona muuttopäivänä. Sen sijaan hän muistaa edelleen ensimmäisen koulupäivänsä täytenä ummikkona. Koulu alkoi kaksi viikkoa perheen saapumisesta Ranskaan. Isän neuvoa noudattaen Anun piti viitata aina, jollei ymmärtänyt jotain. Näin isä ja opettaja olivat keskenään sopineet.



Anu koulussa.
Rocquencourtin koulun
rehtori jakaa kevätjuhlissa
luokan parhaimmille
oppilaille kirjapalkinnot
1974

— Mutta kun en ymmärtänyt yhtään mitään! Anu nauraa.

Yksi tärkeä asia oli kuitenkin jäänyt sopimatta. Nimittäin se, että Ranskassa lapset haettiin kotiin lounaalle. Sitä ei ollut kerrottu Madame tai Monsieur Pösölle.

— Yhtäkkiä kaikki lapset lähtivät luokasta ja kun pääsin ulos, ei pihallakaan ollut ketään. Silloin tuli itku. Äiti hälytettiin hakemaan minua, Anu kertoo.

Mutta niin vain uusi kieli asettui mieleen ja kieleen, että kun la famille Pösö piipahti jouluksi Suomeen, osasi Anu jo lukea ranskaa ja peräti vielä ääneen.

Seitsemänvuotias pikkuveli Timokin oli ehtinyt aloittaa koulun Ranskassa.

Kotiinpaluu, Ranskaan paluu

Suomeen perhe palasi vuonna 1976, kun Pösön jälkeen tytäryhtiön palkattiin syntyperäinen ranskalainen johtaja. Kolmen ja puolen vuoden kuluttua kutsu kävi takaisin Ranskaan uudelleen yhtiön ruoriin. Ja niin lähdettiin taas matkaan.

Teini-ikäisen Anun olisi kuulunut Suomessa aloittaa 7. luokalta, mutta syntymäaikansa puolesta hänet pantiin Ranskassa suoraan 8. luokalle.

Alku ei sujunut yhtä jouhevasti kuin täysin ummikkona ensimmäisellä kerralla. Kolme ja puolivuotta on pitkä aika nuoren elämässä.

— Tuntui, että olin unohtanut kaiken, Anu muistelee.

Mutta niin vain vanha kielitaito palasi kuin itsestään, eikä koulunkäynti tuottanut lopulta juurikaan vaikeuksia. Perheen nuoremmalle pojalle, ujolle ja introvertille Timolle paluu ei ollut yhtä helppo.

— Kun kerran kysyin, miten koulussa meni, vastasi Timo, että ei tiennyt mitään aineita heillä oli ollut, muttei ainakaan

Anu balettitunnilla 1974



matikkaa, kun ei piirretty numeroita, Marja-äiti kertoo.

Perheen kuopus Mari-tytär syntyi 1978. Marjan arki pyöri lasten ympärillä. Lapsille ylläpidettiin suhdetta kotimaahan ja muihin suomalaislapsiin viemällä heitä aina keskiviikkoisin Suomi-kouluun Pariisiin.

Kolmeksi vuodeksi suunniteltua oleskelua jatkettiin hieman, jotta Anu saisi ranskalaisen ylioppilaskokeen suoritettua. Matti Pösö oli sopinut jo koulun alkaessa, ettei tyttären tarvinnut lukea latinaa, jonka muut oppilaat olivat aloittaneet paljon Anua aiemmin. Suomen kielen tytär kuitenkin tentti A2 langues et philosophie yo-kokeessaan, johon kuului myös kolme muutakin kieltä, englantia, saksa ja italia.

Hexagone-lastentarha perustetaan

Vuonna 1984 Pösöt palasivat lopullisesti Turkuun. Viidenvanhan kuopuksen Marin ranskankielentaidosta isä oli kuitenkin huolissaan. Miten lapsi, joka osasi nyt täydellisesti kieltä saisi säilyttää taidon? Ja jälleen Matti ideoimaan: Turkuun pitäisi saada ranskankielinen lastentarha! Niinpä vuonna 1985 Matti ja Marja Pösö perustivat lastentarha Hexagone, joka yhä toimii Turun Linnankadulla.

Hexagonen voi katsoa myös vaikuttaneen siihen, että turkulaiseen Vähä-Heikkilän kouluun perustettiin myöhemmin ranskanlinja.

Ranskaa ja tanskaa

Urapolkuaan pohtiva Anu oli nyt uuden edessä. Ranskanopinnot tai oikeastaan kouluopinnot ranskaksi oli juuri suoritettu ja hän hamusi uutta kulttuuria. Se ei ollut ranskalaista. Anu lähti syksyksi Yhdysvaltoihin, palasi kotiin ja päätti pyrkiä Kauppakorkeakouluun, josta jäi parin pisteen päähän. Ja lopulta kielet veivät sittenkin voiton. Opinnot kääntäjänkoulutuslaitoksella alkoivat 1986.

Sitten hän tapasi tulevan aviomiehensä Pasin.

Ja kuinka ollakaan, jonkin ajan kuluttua Anu seuraisi miestään tämän työn perässä ulkomaille. Papiksi valmistunut Pasi sai toimen Merimieskirkolta vuonna 1994 Roskildestä, jossa seuraavana vuonna syntyi jo perheen kolmas lapsi Mirjami. Viiden vuoden Tanskan rupeamalta Anun kielitaito laajeni uudella kielellä. Ranskan oheen tuli tanska.

Isoisän jalanjäljissä

Mirjami Salminen, 28, on pitkän huikeaa nuori nainen, jonka elämää on lapsuudesta asti hallinnut tavalla tai toisella Ranska ja ranskan kieli – aina ärsyttävyyteen asti.

Hän olisi halunnut jo yläasteella lukea kieltä, mutta ranskanlukijoita ei ollut riittävästi ryhmää muodostamaan, joten hän joutui odottamaan aina lukion alkuun asti päästäkseen osaksi perheen yhteistä ”salaista” kieltä.

Ylioppilaskirjoitusten jälkeen Mirjami halusi hioa ranskan taitoaan ja lähti au pairiksi Marseilleen. Toisin kuin isovanhempansa, hän ei ollut koskaan nälässä, eikä oikeastaan juuri muussakaan puutteessa. Sääkin oli taatusti parempi kuin Pariisissa.



Mirjami Salminen au pair-vuotenaan.

— Lääkäriperheen talossa oli mm. uima-allas ja minulla oma yksiö. Heillä kävi myös siivoja. Perhe vei minua myös matkoille, Mirjami luettelee hymyillen.

Koska perheen kolme lasta olivat päivisin tarhassa tai koulussa, oli Mirjamilla aikaa käydä ranskantunneilla Alliance Françaisessa ja tutustua myös muihin au-paireihin. Lukioranska luonnistui kankeasti, mutta käytännön kielitaito koheni ja sanavarasto laajeni.

Seuraavana vuonna Mirjami aloitti ranskanopinnot Turun yliopistossa, vaikkei aikonutkaan itse kielestä varsinaista ammattia. Hän tutustui laitoksen opinto-suuntausten, niin kääntäjän, opettajan, tutkijan kuin kieliasiantuntijankin ammattikuviiin ja käsitys siitä, miten hän itse rakentaisi opintopolkunsa alkoi kirastua.

— Kääntäjäksi en tähdännyt, hän sanoo ja katsahtaa hymyillen äitiinsä.

Toistaiseksi vielä tarkentumaton päämäärä kangasteli jossain kaupan ja diplomatian suunnalla. Niinpä hän keräsi pääaineensa rinnalle sopivan sivuainevalikoiman kauppakorkeakoulun puolelta. Gradussaan hän tutki kuinka kielet vaikuttavat kaupantekoon businessmaailmassa. Tyttärentytär oli vääjäämättä ottamassa ensiaskeliaan isoisänsä jalanjäljissä.

Turku ja perhe

Opiskelijavaihtoon Mirjami lähti Pohjois-Ranskaan Lilleen. Kotiinpaluun myötä työharjoittelupaikka löytyi Ranskan suurlähetystön kaupalliselta osastolta Business Francesta.

Yhdestä asiasta Mirjami oli aivan varma:

— Halusin jäädä Turkuun tai en ainaakaan heti halunnut lähteä ulkomaille, hän muotoilee.

Eikä ihme. Anu-äiti, Pasi-isä ja kolme isarusta asuvat kaikki Turun seudulla. Lapsuudenkoti on nykyisin vanha pap-pila Turun kupeessa Ruskolla. Paikka on ihanteellinen perhe- ja sukukokoontumisille, joita Anu järjestää mielellään ja usein, ruoanlaitto kun kuuluu hänen intohimoihinsa.

Anu ounastelee, onko hänessä säilynyt mitään sen ihmeemmin ranskalaista.

— Joku lasten ystävistä totesi taannoin, että teillä on niin ranskalaista, kun teillä on aina jälkiruokaa, Anu naurahtaa.

Anussa ei ole mitään päälle liimattua ranskalaista, vaan ilmiselvästi Ranskassa sisäistettyä itsevarmuutta, suvereeniutta ja säteilyä. Siis jotain todella ranskalaista.

Työ löytyy

Turkuun Mirjami saikin jäädä, sillä työpaikka löytyi kaupungissa toimivasta kansainvälisestä kuljetus- ja logistiikkayrityksestä, alalta, jota Mirjami ei tuntenut juuri lainkaan. Mutta työhaastattelussa osoittautuikin, että ranskan-kielentaito oli se mitä firmassa tarvittiin kipeästi. Hän sai paikan siltä istumalta.

Aivan kuten isoisänsä, joka eteni tulkista myyntimieheksi, on Mirjamikin nyt yhtiössä uusien, myyntiin liittyvien haasteiden edessä.

— Pääsen rakentamaan Ranskan myyntiä ja saan pian Ranskasta työharjoittelijan tänne käskyttäväkseni, hän nauraa.

teksti: Susanna Luoto

kuvat: Pösön perheen kotialbumit

JÄÄHYVÄISET KAIJA SAARIAHOLLE

Menestynyt ja kansainvälisesti erittäin arvostettu säveltäjä Kaija Saariaho kuoli 2.6. läheistensä ympäröimänä kotonaan Pariisissa, jossa oli asunut vuodesta 1984. Hän oli syntynyt Helsingissä 14.10.1952 ja oli kuollessaan 70-vuotias.



Maineikkaan ja valovoimaisen säveltäjän ystävät ja työtoverit ovat luonnehtineet häntä ihmisenä ja taiteilijana monin rikkain sanoin useissa Suomessa, Ranskassa ja muualla ilmestyneissä kirjoituksissa. On varmasti paikallaan omistaa myös Fran-Sussa kunnioituksen ja kiittolisuuden ilmaus hänen muistolleen, tekihän Saariahon toiminta Ranskan ja ennen muuta Pariisin suomalaisille erityisellä tavalla läsnä olevaksi.

Kaija Saariahon julkinen olemus oli hänen kypsyysvuosinaan aina arvokas ja levollinen, olkoonkin, että haurastumisen

merkit olivat viimeisten elinkuukausien aikana näkyvissä. Silloinkin persoonalliseen ulkoiseen tyyliin erottamattomasti kuuluvat vaatekappaleiden lämpimät värit puhuivat ja ilahduttivat silmää. Tätäkin kautta yleisö sai viimeiseen saakka katsoa Kaija Saariahon elävään sisäiseen maailmaan. Emme nähneet hänen vanhenevan. Kuolinuutinen oli šokki.

Kuten nyt tiedetään, Saariaho kuoli uutisen parantumattomasta aivosyövästä joitakin kuukausia ennen kuin hänen viimeisekseen jäänyt ooppera, aikalaisia kouluampumisteemallaan ravisuttanut suurmenestys Innocence oli saanut kantatesityksensä Aix-en-Provencen musiikkijuhlilla kesällä 2021.

Puhuessani hänestä nyt etunimeä käyttäen viittaa Kaijaan opiskelu- ja ikätoverina. Musiikkimaailmassa tiemme kohtasivat viidenkymmenen vuoden kuluessa monenlaisissa yhteyksissä. Nuo kohtaamiset palaavat mieleen, kun suuri aikalainen on poissa.

Yhteisiltä 1970-luvun Sibelius-Akatemian opintovuosilta mieleeni palaa eteerinen hahmo pitkässä preussinsinisessä samettitakissa. Säveltäjän itsensä aukto-

riisoimassa, Pekka Hakon erinomaisessa kirjassa Kristallista savuksi. Kaija Saariahon maailma (2022) Kaija viittaa usein kokemukseensa, että oli nuorena hyvin ujo. Hän myös tunsi, että hänen elämänsä jäisi vaille merkitystä, ellei hän tulisi säveltäjäksi. Opiskelijoiden keskuudessa kiinnitettiin huomiota hiljaiseen nuoreen naiseen, joka kävi sävellyksenopiskelijoiden täysin miesvaltaisessa piirissä keskusteluja musiikin ja sävellyksen kysymyksistä. Muistikuvani mukaan monet näistä nuorista miehistä olivat erityisen kovaäänisiä...



Tästä piiristä nousi useita tulevia kansainvälisen musiikkielämän tähtiä, jotka sittemmin Kaijan läheisiä ystäviä ja puolestapuhujia. Suomi oli nousemassa maailmanmaineeseen suurena musiikkimaana. On silti tunnettua, että Kaija joutui ottamaan mittaa näistä tulevaisuuden toivoista joskus hyvinkin päätäväisesti. Hän oli säveltävänä naisena yksinäinen hahmo ja kohtasi paljon ennakoluuloja.

Päätäväisyys vei Kaija Saariahon läpi vaativien sävellysojintojen. Niiden myötä muotoutui ja tuli kuuluville aivan omintakeinen, kaikista muista poikkeava säveltäjänäni. Tuo päätäväisyys myös kanavoitui Kaijan legendaariseksi kirjalaisuudeksi. Työskentely alkoi aa-

mulla ja jatkui säännöllisesti totutun aikataulun mukaisesti, olivatpa ulkoisen elämän olosuhteet mitkä hyvänsä. Tämä oli edellytys hänen sävellystuotantonsa laajuudelle. Suomalaisille tulivat tutuiksi uutiset kantaesityksistä maailmalla yhä merkittävämmissä konsertti- ja oopperataloissa.

Syksyllä 1990 haastattelin Kaijaa Turun Sanomille hänen ensimmäisen suuren orkesterin sävellyksensä *Du cristal*... kantaesityksen edellä. Kyseessä oli Helsingin Juhlaviikkojen ja Los Angelesin Philharmonic Orchestran yhteistilaisuus. Takana oli jo kansainvälistä mainetta saavuttanut kokeileva tuotanto, jolle tietokoneanalyysi ja elektroninen äänenmuokkaus antoivat leimansa. Kaija totesi haastattelussa, että oleskeli kyllä mielellään Suomessa aiempaa enemmän, muttei asettuisi pysyvästi.

— Se on ilmapiirikysymys, tarkoitan jonkinlaista suomalaista peruspesimisiä, tapaa puhua asioista. [...] Toisaalta juuri Ranskasta käsin huomaa Suomen musiikkielämässä joitakin ällistyttävän positiivisia piirteitä, jollainen nyt ensinnäkin on tämä apurahasysteemimme, jota ranskalaiset kollegani vilpittömästi ja hyvästä syystä kadehtivat.

Ollessani saman kymmenluvun lopulla järjestämässä Pariisiin pohjoismaista musiikkitapahtumaa, koin omakohtaisesti, ettei Pariisi kaikinensa ottanut heti kokeilevan maineen saanutta suomalaista säveltäjää avosylin vastaan. Paikallinen osapuoli kieltäytyi jyrkästi ottamasta ohjelmaan Kaija Saariahon musiikkia, vaikka siitä olisi ollut tarjolla hyvä suomalainen esitys. Perusteet olivat ennakkoluuloiset. Ei ollut helppoa selittää tätä Kaijalle, mutta hän vastasi rauhallisesti: "Kyllä minä tiedän." Hän tiesi, että Ranska oli musiikissakin vastakohtien maa, eikä siellä vallinnut mitään konsensusta uuden musiikin suhteen.

Sittemmin hänen asemansa asuinkaupungissa toki muuttui. Pariisissa 2006 vierailut Matti Klingen historioitsijaryhmä tunsikin kollektiivista kansallista ylpeyttä saadessaan Pariisin oopperassa seurata Adriana materin esitystä, minä muiden joukossa.

Oli imponoivaa seurata Kaijan vähitästä siirtymistä musiikkielämän tarkkailijasta kansallisten ja kansainvälisten keskustelufoorumien keskipisteeksi. Hänestä tuli vahva ja arvovaltainen musiikin puolestapuhuja ja vinoutuvien käytäntöjen kriitikko. Hän toi esiin suuren kiitollisuutensa synnyinmaalleen, mutta näki Suomen säveltaiteen olevan uhattuna ja suri nuorten säveltäjien kaikutunutta asemaa.

Lotta Wennäkoski – nuorempi kollega, entinen oppilas ja myöhemmin ystävä – sanoi Helsingin Musiikkitalossa 25.8. järjestetyssä keskustelutilaisuudessa, joka edelsi Saariahon viimeisen teoksen, trumpettikonserton Hush kantaesitystä Radion sinfoniaorkesterin konsertissa (oikeammin sen toista esitystä päivää myöhemmin):

— Hänelle luonteenomaista oli hänen harvinainen eetoksensa, joka kävisi esikuvasta. Hänelle musiikki oli jotain hyvin tärkeää – Suomelle ja maailmalle.

Nuoremmille säveltäjänaisille Kaija oli tienraivaaja ja esikuva vailla vertaa.

Keskustelutilaisuudessa pohdittiin Kaija Saariahon musiikin erikoislaatua. Wennäkosken totesi:

Kaijan musiikin tunnistaa heti tilan tuntu. Hänen musiikissaan ei ole suoria sointuja, hänen harmoniansa on aina liikkeessä. [Opettajan ominaisuudessa] hän sanoi, että harmonia on tuoksu.

Esä-Pekka Salonen, Kaijan ystävä ja ka-

pellimestarina hänen musiikkinsa esitaistelija, kehittäjä samaa ajatusta: Kaija luo musiikissaan tilan, jossa mahtuu tunteen, vaikka hänen musiikkinsa ei ole ollenkaan sentimentaalista.

Mieleeni palaa onnen tunne, jonka koin erittäin menestyneen esikoisopperan L'Amour de loin (2000) runollisessa tilassa. Mutta minua ovat puhutelleet ehkä vielä vahvemmin oratorion La passione de Simone (2006) ja oopperan Innocence lujat rakenteet ja eetos, niiden kaudenleimaton eläytyminen ihmiskunnan suuriin kysymyksiin.

Trumpetisti Verner Pohjolalle sävelletyn Hushin postuumi kantaesitys oli musiikin merkkitapaus ja järkyttävä kollektiivinen surujuhla. Solisti ulvoi soiton lomassa säveltäjän partituuriin merkittäviä tuskanhuutoja. Tässä Kaija ei säästännyt yleisöään, taiteensa kansakulkijoita, tiedolta, että säveltäjä, ihminen, lähestyi kuolemaansa. Konserton toinen osa on nimetty 'Uni putoamisesta', kolmas 'Mitä sinä sairastat?'

Tasavallan presidentti nimitti Kaija Saariahon taiteen akateemikoksi maaliskuussa 2023. Saimme nähdä luovan voiman kannattelevan Saariahoa loppuun asti. Hänen läsnäolonsa maailmassa on edelleen vahva ja puhutteleva. Se elää myös Riitta Raskin hienossa dokumentaarisessa elokuvassa Universumin kaiut – Kaija Saariahon musiikki, jonka senkin ensi-ilta oli postuumi (25.8.). Siinä säveltäjä valvoo sävellystensä esityksiä kotimaassa ja muualla ja ohjaa lämpimän karismaattisesti nuoria säveltäjän ammattiin.

Kun Musiikkitalon urut on vuodenvaihteessa otettu käyttöön, soi Kaijan muisto keskellämme uudella tavalla. Kalliiden urkujen rakentaminen sinne tuli nimitäin mahdolliseksi nuoruudessaan urkujensoittoa opiskelleen Kaija Saariahon miljoonan euron lahjoituksen ansios-

ta. Tämä toimi esimerkkinä suomalaisille säätiöille, Helsingin kaupungille ja ministeriölle, jotka kokosivat sitten urkuhankkeelta vielä puuttuneen rahoituksen. Saariahon avaukselta seurasi lisärahoitus Helsingin kaupungilta,

opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja säätiöiltä. Musiikkitalon säätiön järjestämä kampanja on lisäksi kerännyt kansalaisilta lahjoituksia yli 200 000 euroa.

Helena Tyrväinen

Kuvat: saariaho.org

ja **Musiikkitalo / Sakari Ryöskö**

*Saariahon lahjoittamat urut
Musiikkitalossa*



SEINÄJOEN JA RANSKAN AMIENS'N KAUPUNKIEN YHTEISTYÖ ELI ALEXANDER JA ERASMUS-OPIKELIJAVAIHTO

Seinäjoen Suomi-Ranska yhdistyksen puheenjohtaja Markku Viertola sai vuden 2022 lopulla yhteydenoton Pariisista Seinäjoen Suomi-Ranska yhdistyksen puitteissa. Kaupungissa asuu seinäjokelais-lähtöinen Makka Elbaz, jonka perheen lasten harrastuksiin kuuluu jääkiekko. Tästä harrastuksesta lähti purkautumaan monipolvinen Suomea ja Ranskaa yhdistävä tarina, jonka Viertola kertoo nyt meille.



Alex Kyrkösjärven maisemissa Seinäjoella

joitusleirille Seinäjoelle yhteistyönä paikallisen S-Kiekon kanssa. Tämän yhteyden myötä tuli Amiens'sta uusi tiedustelu mahdollisuudesta tuolloin vasta 11-vuotiaan Alexanderin opiskelijavaihdosta Erasmus-järjestelmän puitteissa.

Viisivuotias kiekkoilija

Alexander eli Alekski tai Aleksanteri oli aloittanut jääkiekkoharrastuksen Amiens Gothiques seurassa jo 5-vuotiaana. Harrastuksen myötä hän oli tullut kiinnostuneeksi Suomesta ja hänestä oli tullut pian myös innostunut Suomen ystävä. Jo edeltävänä vuonna hän oli osallistunut jääkiekkoleirille Vierumäen urheiluopistolla ja aloittanut suomenkielen opiskelun yksityisesti etäyhteydellä Pariisissa asuvan suomenkielenopettajan johdolla. Aleksanterin äiti oli tukenut pojan intoa ja haavetta lähteä vaihto-oppilaaksi Suomeen, perheessä kun oli aiempaa kokemusta vaihto-oppilastoiminnasta, joskin isäntäperheen ominaisuudessa.

Keväällä 2022 Elbaz oli tuonut Français Volants-seuran 11-vuotiaiden juniorijoukkueen har-

Vaan mistä löytää ”sijaiskoti” Aleksanterille. Siinäpä haastetta. Mutta kuin lahjana taivaasta saapui Pariisin lähistöltä Seinäjoelle muuttaneelta Leppäahon perheeltä tiedustelu, löytyisikö seudulta ranskankielistä perhettä, jonka puitteisessa heidän 4-vuotias poika pystyisi ylläpitämään ranskalaisessa päiväkodissa oppimaansa ranskankielen taitoa. Näin Aleksanterille löytyi perhe, joka otti hänen suojaansa vaihtoviikkojen ajaksi.

Seinäjoen kaupunki tulee mukaan kuvioon

Seinäjoen kaupunkia oli lähestytty asian suhteen mahdollisen vaihto-oppilaspaikan vuoksi hyvissä ajoin. Kaupungin suhtautuminen asiaan olikin hyvin myönteinen. Tästä kertoo sekin, että Aleksanterin ja äidin ensivierailun yhteydessä helmikuussa 2023, he olivat saaneet kutsun tulla tapaamaan Seinäjoen kaupunginjohtaja Jaakko Kiiskilää aamupaljan merkeissä. Seinäjoen kaupunki olikin näin omalla tahollaan todennut, että mainittu Amiens voisi sopia hyvinkin kaupunkimme viralliseksi ystäväy-



Yksi Amiensin kaupungin kanaaleista

kaupungiksi Ranskassa.

Saman matkan aikana Aleksanterilla oli mahdollisuus myös pukea ylle pelivälineet ja käydä vastaavan ikäluokan S-Kiekkon Juniorit -jäjäkiekkoyoukkueen harjoituksissa. Tämä tunnustelumatka sai asian osapuolet vakuuttuneiksi siitä, että Erasmus-vaihdosta oli todelliseksi konkreettiseksi hankkeeksi.

Koulujärjestelmän eroista

Pieni hämmennystä sattui kuitenkin heti alkuun, sillä Ranskassa ala-asteelta (école primaire) siirrytään yläasteelle (collège) vuotta varhaisemmalla iällä. Aleksis oli Ranskassa aloittanut jo collègen, mutta Suomen koulussa hänen ikätoverinsa olivatkin vielä ala-asteen ylimmällä luokalla. Toinen hämmäntävä seikka oli se, että suomalaisissa koulussa mennään ensimmäiselle luokalle, mutta Ranskassa koulut puolestaan päätetään 1. luokan jälkeen. Luokkien numerointijärjestys siis on päinvastainen. Mutta kun Aleksille selvisi, että luokkatoverit olivat samanikäisiä, ongelmaa ei ollutkaan.



Amiensin Notre Dame katedraali

Aleksanteri aloittaa blogin

Aleksanterin saavuttua paikkakunnalle koulun lukuvuoden alkaessa sovittiin hänen äitinsä Mari-Anne Caudroy'n ja kaupungin edustajien kanssa, että Aleksin vaihtojakson lopussa häntä tulevat noutamaan ranskalaiskoulun kuraattori ja englanninkielen opettaja. Samassa yhteydessä he voisivat tutustua Seinäjoen Marttilan ala-asteella suomalaiseen kouluun.

Oleskelustaan Suomessa Alekski alkoi kirjoittaa blogia, jossa hän kertoi kokemuksestaan Seinäjoella. Kun oppilasvaihto alkoi olla loppumaisillaan Monsieur Manigault sekä Madame Roussel saapuivat noutamaan Aleksia. Näiden päivien aikana sain minäkin tutustua heihin.

Toisena päivänä kävimme yhdessä vielä S-Kiekon toimistossa sopimassa yhteistyöstä S-Kiekon ja Gothigue Amiens'n välillä jatkossa. Saimme myös kuulla, että pelikaverit olivat olleet erittäin mielissään Aleksin läsnäolosta.



Alex Kuortaneen urheiluopiston jäähallissa.

Lähdön hetki

Lähdön koittaessa lahjoittivat S-Kiekolaiset pelitoverilleen läksiäislahjaksi S-Kiekon pelipaidan kaikkien joukkuekaverien allekirjoituksin varustettuna. Vaihtojakson loppuaikoina koulukavereita alkoi hakeutua Aleksin seuraan myös koulupäivien jälkeen. Lähdön hetkellä Alekski totesi, että on hakeutua jättää ystävät Seinäjoelle, mutta on mukava palata omaan kotiin.

Amiensin Collègen kuraattori Sebastien Manigault oli innoissaan vierailusta ja ilmoittikin heti palaavansa vielä varmasti Seinäjoelle. Sain häneltä myös kutsun vierailulle Amiens'n kaupunkiin tutustumaan sikäläiseen kouluun.



Sebastien Manigault ja Markku Viertola Amiensin École Saint-Familien koulun käytävällä.

Vierailu Amiensiin

Syyskuun viimeisellä viikolla suuntasimme vaimoni kanssa jo kesällä varatulle matkalle. Matkustimme Pariisiin kautta ensiksi junalla Rouenin kaupunkiin. Vaikka paikka viehättikin meitä kovasti, jatkoimme jo kolmantena päivänä bussilla Amiensiin.

Olimme etukäteen ostaneet liput jääkiekko-otteluun Amiens Coliseumille, jossa pelasivat Ranskan jääkiekkoliigan pääsarjaan kuuluvat Rouen Dragons ja Amiens Gothiques. Paikalliset ystävämme tulivat kanssamme otteluun.

Jo tuolloin sovimme M. Manigault'n

kanssa, että tulemme koululle tutustumiskäynnille seuraavana aamuna. Koska koulualue oli suljettu koulupäivän aikana, oli M. Manigault meitä portilla vastassa ja esitteli meille 200-vuotiaan koulun, Collège et Lycée Sainte-Familien. Se on katolisen seurakunnan omistama ja hallinnoima yksityiskoulu, mutta kuuluu valtion rahoituksen piiriin. Oppilaita koulussa on peräti 2000.



Koulun alue rautatieaseman lähellä Amiensissa.

hyöty- ja ruokakasveja. Lisäksi koulussa on asuntola kauempaa tulevia oppilaita varten.

Keskustellessamme kävi myös ilmi, että edellisen illan jääkiekko-ottelun Gothiques-seuran maalivahti oli koulun entinen oppilas. Tutustumiskierroksen



Sébastien Manigault ja Markku Viertola Amiensin École Saint-Familien kappelissa.

Collège et Lycée Sainte-Famille

Koulu sijaitsee rautatieaseman välitörmässä läheisyydessä. Alue on ajan myötä laajentunut pinta-alaltaan varsin suureksi ja useita rakennuksia käsittäväksi kokonaisuudeksi. Sillä sijaitsee mm. oma varsin kauniisti sisustettu kappelinsa, jossa edellisenä iltana oli vietetty koulun entisen johtajan muistotilaisuus.

Kooltaan kappeli vastaa monen suomalaisen kunnan kirkkoa. Kouluun kuuluu myös urheilukenttä ja erikoisuutena kasvimaa, jossa oppilaat kasvattavat



Sainte-Famille -seurakunnan ja samalla koulun perustajan muotokuva, joka on koulun kappelissa esillä.

aikana tapasimme lisäksi niin Collègen kuin Lycée'n rehtoritkin. Tapaamisista välittyi selvästi kuva siitä, että molemmat tuntuivat olevan hyvin tietoisia Suomen koulun hyvästä maineesta ja se vaikutti kiinnostavan heitä muutenkin.

Mainittakoon, että kyseessä ei ole sama lukio, Lycée la Providence, jota Ranskan presidentti Emmanuel Macron kävi. Se sijaitsee 1,5 km:n päässä tästä koulusta.

Möhemmin saimme lisäksi kutsun vielä Aleksin kotiin illalliselle, jonka aikana saatoimme tutustua myös Aleksin isään ja veljeen, joita emme olleet aiemmin tavanneet.

Ihmiset Amiensissa tuntuivat ylipäätään tavattoman avoimilta ja uteliailta mistä tulimme ja miksi olimme kaupungissa. He antoivat selkeästi ymmärtää myös, kuinka ylpeitä he olivat kaupungistaan.

Seinäjoki – Amiens -akseli syntyy

Elokuun alun tapaamisen yhteydessä Seinäjoella kävi ilmi, että Seinäjoen kaupungin sivistys- ja hyvinvointijohtaja Antti Takala, perusopetusjohtaja Marika Ojala sekä kansainvälisten asioiden koordinaattori Jaana Hurme matkustaisivat loppusyksystä Amiensiin tutustumiskäynnille. Lisäksi matkaan olivat lähdössä myös perusopetuksen kansainvälisten asioiden koordinaattori Kirsi Nevala sekä lukio-opetuksen kv-koordinaattori Tuulia Hautakoski tavoitteenaan luoda ja syventää yhteistyötä aluksi perus- ja lukio-opetuksen myötä.

Opiskelijavaihdon merkitys

Viime aikoina on myös Suomessa keskusteltu englanninkielen vahvasta asemasta etenkin nuoremman sukupolven keskuudessa, jonka seurauksena muu kielitaito taas vähenee. Eurooppalaisten kielten, kuten ranskan, laajempi osaminen olisi Suomen itsensä kannalta ensiarvoisen tärkeää siksi, että useiden kansainvälisten yhteistyötahojen, kuten Euroopan Unionin, Yhdistyneiden Kansakuntien ja monien muiden järjestöjen ja niiden tekemien päätösten valmistelu vaativat henkilökohtaisten ennen kaikkea suhteiden luomista.

Opiskelijavaihto ja Erasmus-järjestelmä mahdollistavat taloudelliset puitteet tälle työlle, joka on nähtävä mahdollisuutena, jota ei ole syytä aliarvioida.

Tämän kirjoituksen keskiössä olevalle Alexille jäivät ainakin toistaiseksi jatkuvat yhteydet koulu- ja pelikavereiden kanssa nykyaikaisten etäyhteydenpitovälineiden myötä. Kontaktit, joita hän täällä sai, ovat ylläpidettävissä etäisyydestä huolimatta niin pitkään kuin nuorilla itsellä kiinnostus niihin säilyy.

Kirjoituksessa mainitun koulun osoite :
Lycée Sainte Famille
5 rue de Castille 80017 Amiens

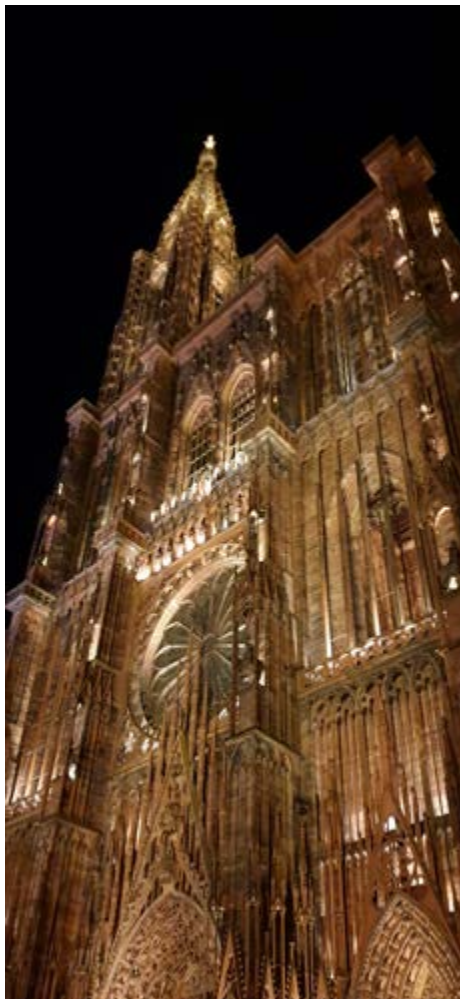
teksti ja kuvat :

Markku Viertola

Seinäjoen Suomi-Ranska yhdistys / Cercle Franco-Finlandais de Seinäjoki

MATKA ALSACEEN, EUROOPAN HISTORIAN RISTEYSVYÖHYKKEELLE

SRYL järjesti syyskuussa kulttuurimatkan Ranskaan Alsacen maakuntaan. Matkalle osallistui 25 henkeä eri puolilta Suomea ja sitä luotsasi erityisasiantuntijana professori Tarmo Kunnas. Matkanjohtajana toimi liiton pääsihteeri Tellervo Perälä-Brunnsberg.



Strasbourg, cathedrale Notre Dame

Alsace sijaitsee Ranskan koillisrajalla Vogeisien vuoriston (Les Vosges) ja Reinin joen (Le Rhin) välissä. Rajamaakuntana Alsace on saanut kokea monenlaisia konflikteja. Yli kahden vuosituhannen aikana sitä ovat hallinneet keltit, roomalaiset, saksalaiset ja ranskalaiset ja alueella on käyty lukuisia sotia, koettu niin miehityksiä, pakkoliitoksia kuin vainojakin. Tämän historiallisen taustansa vuoksi Alsacessa on kehittynyt hyvin omaperäinen kulttuuri, joka henkii itsenäisyyttä, omavaraisuutta ja yritteliäisyyttä. Maakunnassa on jopa oma paikalliskieli alsacien, jota vielä puhutaan paikoitellen.

Hellettä ja historian havinaa

Viikon pituisella matkalla oppaamme professori Kunnas johdatti meidät monipuolisesti niin Alsacen historiaan kuin sen kulttuuriin, taiteisiin ja arkkitehtuuriin. Alsacelle tyypillinen lempeä ja kuivahko ilmasto suosi meitä koko matkan ajan, lämpöä piisasi +25 C°, eikä sateenvarjoa tarvinnut kuin yhtenä aamuna lyhyen tuokion.

Mainio oppaamme opasti meitä tarkastelemaan Alsacen kulttuuriperintöä eurooppalaisen humanismin, kristinuskon ja filosofian historioiden kautta. Ensimmäinen vaikuttava kokemus syntyi jo tulopäivänä vieraillessamme Sélestat'n kaupungin humanistikirjastossa. Pääsimme tutustumaan siellä re-



Musée Unterlinden, Colmar

nessanssiajan suuren humanistin Beatus Rhenanuksen yli 600 teosta käsittävään kirjakokoelmaan sekä koulu- ja muistiinpanovihkoihin 1400–1500-lukujen vaihteesta.

Toisen matkapäivän vaikuttava kokemus oli vierailu Colmarin Musée Unterlindeniin, jossa esiteltiin renessanssiajan taiteilijamestarien Grünewaldin, Schongauerin ja Cranachin maalauksia. Teoksista kuvastui oivasti aikalaisen Lutherin uskonpuhdistuksen syyt sekä ne eri tavat, joilla nämä taiteilijat mielsivät ihmismaailman ja tuonpuoleisen maailman.

Keskiaikaisia linnoja ja maailmansodan linnakkeita

Kolmantena päivänä, sunnuntaina, tutustuimme aamupäivällä Riquewihin keskiaikaiseen kauniiseen ja vauraaseen kylään ja sen perään Albert Schweizerin museoon Kaysersbergissä. Museon pääsylippuun oli kirjoitettu Schweizerin elämäntyötä osuvasti luonnehtiva lause ...*Tant qu'il n'étendra pas le cercle de sa compassion à tous les êtres vivants, l'homme ne trouvera pas la paix ...* (Niin kauan kuin ihminen ei ulota myötätun-



Keskiaikainen talo Riquewihri

toaan kaikkia eläviä olentoja kohtaan, hän ei saavuta rauhaa).

Iltaapäivälle osui vierailu valtavassa Haut Koenigsburgin keskiaikaisessa linnassa ja päivän päätteeksi taas tutustuminen Reinin lähellä olevaan toisen maailmansodan Marckolsheimin Maginot-linnakkeeseen. Paikallissoppaiden kautta saimme vielä lisätietoa alueen sotapahtumista ja miehityksestä 1940–1945. Pitkä uuvuttava päivä jätti mieleen kuitenkin paljon ajatuksia sodan ja rauhan kontrasteista ja Albert Schweizerin elämäntyöstä.

Strasbourg

Maanantaina siirryimme Colmarista Strasbourgiin. Matkalla pistäydymme maistelemassa ja ostamassa Alsatien kuuluisia viinejä ja eau de vie'tä Riquewihin viiniosuuskunnan kellarissa. Lounastauon jälkeen siirryimme bussilla Vogeesien vuorten jylhiin maisemiin Obernaissa ja siellä Ste Odilen (Pyhä Otilia) luostariin, josta avautuvat näköalat silmän-



Kaupunkikävely Obernaissa

kantamattomiin yli Reinin laakson aina Saksan Schwarzwaldiin. Luostarin perustaja, 700-luvun loppupuolella elänyt Odile kanonisoitiin pyhimykseksi 800-luvulla ja hänestä tuli sekä Alsatien että sokeiden suojeluspyhimys Sainte Odile.

Obernain pikkukaupungin nähtävyyksien jälkeen saavuimme illan suussa Stras-

bourgiin, jossa retkipäivän päätteeksi nautimme yhdessä tuhdin alsacelaisen porc avec choucroute (possu-hapankaa-li) illallisen.

Tiistaina oli vuorossa tutustuminen Strasbourgin ykkösnähtävyyteen, maha-tavaan Notre Damen katedraaliin, joka on yksi Euroopan suurimmista 142 metrin korkeuteen yltävällä tornillaan. Katedraalia rakennettiin liki 300 vuotta 1100-luvulta alkaen aina 1400-luvulle ja sen arkkitehtuurissa on vaikutteita niin romaanisesta kuin goottilaisestakin tyylistä.

Vierailut Musée d'Alsacen ja Musée de Ville de Strasbourgin näyttelyihin solmivat hienon yhteenvedon Alsacen historiasta ja kulttuurista, kun taas kanavaristeilyllä vanhan kaupungin saaren ympäri pääsimme katsomaan kaupungin nykyisyyttä: EU:n parlamenttitaloa ja hallintorakennusten nykyarkkitehtuuria. Viimeisen illan kruunasi päätösillallinen

Brasserie des Haras'n juhlavissa tiloissa (vanha hevostalli), jossa lauloimme kiitoslaulun erinomaiselle oppaallemme. Kävellessämme iltamyöhällä hotellille ihailimme vielä kerran katedraalia yövalaistuksen kultaamana.

Matka oli allekirjoittaneelle mitä hienoin ja antoisin kokemus. Matkaryhmämme oli intoa täynnä ja hyviä keskusteluja riitti lounaitten ja illallisten yhteydessä. Kiitän matkan johtajaamme Tellervoa ja opastamme Tarmoa hyvästä matkan ohjaamisesta sekä kaikkia matkatovereitani mukavasta seurasta ja suosittelien kovasti Alsacen matkaa tämän jutun lukijoille.

*teksti ja kuvat: **Eero Markkinen**,
Cercle Kuopion puheenjohtaja*

RISTOLAINEN NIMITETTIIN RANSKAN KUNNIAKONSULIKSI SATAKUNTAAN

Porilainen Jonna Ristolainen on nimitetty Ranskan kunniakonsuliksi. Kunniakonsulit ovat edustamiensa maiden virallisia edustajia Suomessa.

Olen kiitollinen saamastani luottamuksesta ja hoidan Ranskan kunniakonsulin tehtävää ilomielin. Tehtävänäni on neuvoa ja avustaa Ranskan kansalaisia Satakunnan alueella. Tuen Ranskan

suurlähetystä erilaisissa tehtävissä ja osallistun sen järjestämiin tilaisuuksiin. Kunniakonsulin tehtävänä on myös edistää Suomen ja Ranskan välistä kulttuurivaihtoa ja kauppasuhteita, Ristolainen kertoo. 47-vuotias Ristolainen työskentelee Boliden-konsernin henkilöstöhallinnossa asiantuntijatehtävissä. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden ja filosofian maisteri.

Ristolaiselle Ranska on tuttu maa, jonka kieltä hän puhuu sujuvasti. Ensimmäiseltä ammatiltaan Ristolainen on ranskan- ja italiankielen kääntäjä.

Hän on asunut Ranskassa viiden vuoden ajan, opiskellen ja työskennellen.

– Olen asunut Montpellierin kaupungissa Etelä-Ranskassa, Épinalissa ja Reimsissä Itä-Ranskassa, Pariisissa ja Martiniquella Karibialla, Ristolainen kertoo.

Cercle français de Pori ry:n hallituksessa

Satakunnassa Ranskan kansalaisten määrä on Ristolaisen arvion mukaan jonkin verran vähenemään päin nyt, kun Olkiluoto 3 on valmistunut. Toki osa ranskalaisista asiantuntijoista voi myös jäädä Suomeen.

– Vaihto-oppilaitakin täällä on ja turisteja, Ristolainen lisää.

Yksi kunniakonsulin tehtävistä on edistää Suomen ja Ranskan välistä kulttuurivaihtoa. Porissa asian eteen työskentelee myös muun muassa Cercle français de Pori ry, jonka hallituksen jäsen Ristolainen on.

Kulttuuri ja erityisesti kuvataide ovat Ristolaiselle tärkeitä asioita myös henkilökohtaisesti. Hän sai vastikään päätökseen taiteen laajat perusopinnot Porin taidekoulussa.

Kuvataide on ollut Ristolaisen elämässä aina enemmän tai vähemmän läsnä.

– Käsillä tekeminen on mukava harrastus ja hyvää vastapainoa päivittäiselle työlle, hän kertoo.

teksti ja kuvat: **Pauliina Vilpakka**

Kirjoittaja on toimittaja ja Cercle français de Pori ry:n jäsen



BLAISE PASCAL 400 VUOTTA-JUHLASEMINAARI

Suomalais-ranskalainen teknillistieteellinen seura järjesti yhdessä Ranskan instituutin ja Studium Catholicumin kanssa seminaarin 26.10. Blaise Pascalin kunniaksi. Ranskalaisen tiedemiehen ja filosofin syntymästä tuli tänä vuonna kuluneeksi 400 vuotta.



Suomalais-ranskalainen teknillistieteellisen seuran puheenjohtaja Markku Äärimaa avasi tilaisuuden.

Seminaari pidettiin Helsingissä Studium Catholicumin vanhoissa kunnianarvoisissa tiloissa ja se keräsi 50-paikkaisen salin täyteen ennätysajassa. Tilaisuutta kunnioitti läsnäolollaan myös tervehdyspuheen pitänyt Ranskan suurlähettiläs Agnès Cukierman.

Pääpuhujana esiintyi kansainvälisen Blaise Pascal keskuksen johtaja professori Laurence Plazenet Pariisista. Hänen juhluvuoden almanakkaansa on kuulunut useita ulkomaan vierailuja



Laurence Plazenet.

juhluvuoden johdosta ja esitelmässään hän valotti varsin monipuolisesti merkikihenkilön elämää, keksintöjä ja filosofiaa.

Matematiikko Pascalista kuultiin dosentti Johan Sténin esitys, joka toi kuulijoille visuaalista tuntumaa mm. kartioleikkauksien anatomiaan. Myös Pascalin matematiikan merkitys yhä ajankohtaisena opetusmaterialina tuli yleisölle selväksi.



Ambassadrice Agnès Cukierman.

Studium Catholicumin isäntä, isä Gabriel kertoi puolestaan filosofin uskontoon liittyvistä käsityksistä. Eräs Pascalin tärkeistä teemoista koskee nimittäin kysymystä Jumalan olemassaolosta, johon hän etsi vastausta tieteellisin menetelmin. Nämäkin ajatukset elävät yhä ajankohtaisina. Isä Gabriel kertoi muun muassa useista Pascalin pohdintoja käsittelevistä uusista teoksista.

teksti: Markku Äärimaa
kuvat: Markku Äärimaa ja Tellervo Perälä

RANSKALAIS-SUOMALAINEN KAUPPAKAMARIN BUSINESS FORUM KESTÄVÄN KEHITYKSEN MERKEISSÄ



Olli Nikula, Guillaume Legoupil ja Anne Jalkala

Ranskalais-suomalainen kauppakamari vietti syksyllä 100-vuotisjuhlaansa. Perinteisellä Business Forumilla alkanut tilaisuus huipentui juhlapäivällisiin Helsingin kamarin puheenjohtajan Liisa Ketomäen ja Pariisin kamarin puheenjohtajan Peter Erikssonin sekä kunniavieraan pormestari Juhana Vartiaisen seurassa.

Ranskalais-suomalaisen kauppakamarin (CCFF) 26. syyskuuta pidetty Business Forum kokosi aamuvarhaisesta runsaan osanottajajoukon Helsingin kaupungintalon empire -saliin.

Ranskan ulkomaankaupan apulaisministerin Olivier Bechtin videotervehdyksellä avattuun tilaisuuteen toi Helsingin kaupungin tervehdyksen suomeksi, ranskaksi ja englanniksi - ohjelman pääkielellä - pormestari Juhana Vartiainen. Valtiovallan puolesta puhui kansanedustaja Pia Kauma, joka toimii nykyisin myös eduskunnan Ranskastystävyyseuran varapuheenjohtajana. Ranskaa tilaisuudessa edusti puolestaan suurlähettiläs Agnès Cukierman.

Seminaarin teemana olivat tällä kertaa kestävä kehitys ja vihreä siirtymä, jotta kumpaakin tarkasteltiin kummankin

maan perspektiivistä. Tilaisuutta moderoi aluksi Perheyritysten Liiton tiedotusjohtaja, toimittaja Raine Tiessalo.



Jussi Vanhanen, KEMPOWER

Nokian ympäristön, yhteiskuntavastuun ja hyvän hallintotavan ESG-strategiasta kertoi yhteiskuntavastuujohtaja Karol Mattila Nokialta. Danonea edusti kestävyysstrategiasta ja kumppanuuksista vastaava Facundo Etchebehere, joka valotti yhtiön eri vaiheita kestävyyspäämäärien saavuttamiseksi. Kontion toimitusjohtaja Mika Rytky selvitti taas Kontio-talojen rakennusmateriaalien hiilijalanjälkien jatkuvan karsimisen toimia.

Sitran projektijohtaja Outi Haanpään katsauksessa paneuduttiin laajempaan kokonaisuuteen, nimittäin luonnon osuuteen maailmantaloudessa.

Ranskalaisyhtiö Schneider Electricin varatoimitusjohtaja Sirpa Ikola esitteli 500 henkilöä Suomessa ja peräti 135 000 ihmistä maailmalla työllistävän yhtiönsä toimialaa.

Fazerin viestinnästä ja kestävästä kehityksestä vastaava varatoimitusjohtaja Joséphine Mickwitz avasi yleisölle tulevaisuuden kasvispohjaisia ruokavaihto-

ehtoja niin liha- kuin maitotuotteillekin.

Seminaarin jälkimmäistä osuutta luotsasi Janne Peljo, ilmasto- ja luonnon monimuotoisuus -asioista vastaava neuvonantaja EK:sta. Sen aloitti toimitusjohtaja Olli Nikula Saint-Gobainilta. Hän valotti yhtiön saavutuksia ja suunnitelmia hiilijalanjäljen pienentämiseksi rakentamisen saralta.

Alstomin Suomen toimitusjohtaja Guillaume Legoupil esitteli puolestaan erilaisia ratkaisuja tulevaisuuden tiloihin, mm. autottomiin kaupunkeihin.



Joséphine Mickwitz, FAZER

Latausratkaisuihin erikoistuneen Kempowerin markkinointijohtaja Jussi Vanhanen sai kertoa paitsi yhtiön rakentamisesta kehityksestä myös omasta suhteestaan Ranskaan. Teinivuosiansa idoleista Vanhanen luetteli useamman ranskalaisen: niin Asterixin, merentutkija Jacques Cousteaun kuin jalkapalloilija Eric Cantonankin, joista hän sanoi oppineensa juuri niitä ominaisuuksia, joita elämässä tarvitaan: rohkeutta, uteliaisuutta ja ehkä myös sopivaa kukottelua.

teksti ja kuvat: Susanna Luoto

SRYL:N UUSI SIVUSTO



[Etusivu](#) [SRYL](#) [Jäsenlehti](#) [Jäsenyhdistykset](#) [Tapahtuu](#) [Liity](#)

Suomi-Ranska- yhdistysten liitto

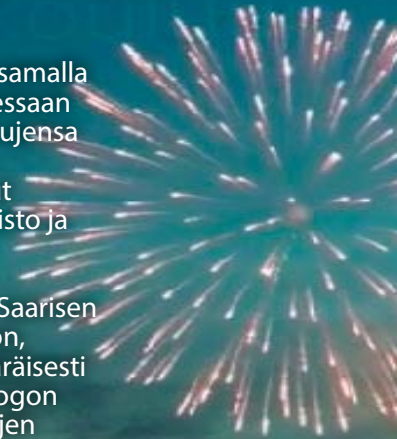
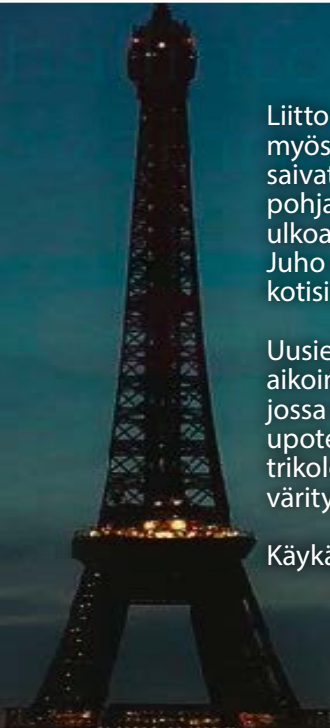
Fédération des associations
franco-finlandaises



Liitto uusi taannoin sivustonsa ja samalla myös jäsenyhdistykset niin halutessaan saivat tilaisuuden ottaa omien sivujensa pohjaksi SRYL:n uuden raikkaan ulkoasun. Sivuston on suunnitellut Juho Leikas digimarkkinointitoimisto ja kotisivupalvelu WEBU Oy:stä.

Uusien sivujen ilme pohjaa Taina Saarisen aikoinaan suunnittelemaan logoon, jossa Suomen kartta on silmämääräisesti upotettu Ranskan heksagoniin. Logon trikolori toimii myös pohjana sivujen väritykselle.

Käykää tutustumassa!



AUNUS SALMI KIELITAITOINEN TILINTARKASTAJA



KHT-tilintarkastaja, kauppatieteiden maisteri Aunus Salmi kuoli Helsingissä 23.8.2023. Hän oli 81-vuotias ja syntynyt Kiuruvedellä 22.2.1942.

Ranskalais-suomalaisen kauppakamarin puheenjohtajanakin toiminut Salmi oppi ranskan jo koulussa ja kielitaito synnytti elinikäisen kiinnostuksen Ranskaan.

Salmen työura käynnistyi vuonna 1968 suomalaisyritysten palveluksessa Ranskassa ja Belgiassa. Vuosina 1971-1973 Salmi työskenteli kaupallisena sihteerinä Suomen Belgian suurlähetystössä. Kotimaahan paluun jälkeen hän toimi tarkastajana, myöhemmin myös osakkaana tilintarkastustoimisto Salmi, Virkkunen & Heleniuksessa.

Suomen liittyessä Euroopan Unioniin vuonna 1995 nimitettiin Salmi ensimmäisenä suomalaisena tilintarkastustuomioistuimen jäseneksi. Salmen työkokemus pelkältä yksityissektorilta herätti aluksi talousvaliokunnan jäsenissä hämmennystä, mutta jämpti Salmi ei nähnyt eroa yksityisen ja julkisen puolen tilintarkastuksissa. Hän kertoi haastattelussaan vuonna 2005 Tilisanomissa: ”Mielestäni tilintarkastus ei ole sen kummempaa niin yksityisen kuin julkiseenkaan talouden puolella. Aina kun olen saanut uuden asiakkaan ja toimeksiantannon, on mennyt jonkin aikaa, kun olen perehtynyt, mitä asiakas ja tarkastuksen kohde tekee. Tässä on kysymys samasta asiasta.”

Aunus Salmi oli sydämeltään frankofili, niin Ranskan kuin sen historian ja kulttuurin suuri ystävä. Ranska-harrastusta syvensi erityisesti osaomistajuus konjakkitalalla, jonka isännöintiä hän omistajien puolesta hoiti.

Susanna Luoto

KARI MANNOLA NORSSISTA KANSAINVÄLISIIN TEHTÄVIIN



Ekonomi Kari Eero Mannola kuoli 15.5.2023 kotikaupungissaan Nizzassa 87 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 7.6.1935 Viipurissa, jonne juristi-isän virkaura oli perheen tuonut. Sodan jälkeen perhe muutti Jokioisten kautta Helsinkiin, jossa Mannola kävi oppikoulunsa. Koululla - Normaalilyseolla oli hänelle käännteentekevä merkitys, sillä se toi tuoksahduksen Euroopan kulttuurista sekä valoi oppilaisiinsa itseluottamusta. Mannolasta tulikin vannoutunut Norssi koko elämänsä ajaksi ja sen lisäksi myös latinisti ja frankofili. Latinan ja

ranskan opintoja seurasivat espanjan opinnot.

Esimakua kansainvälisistä tehtävistä Mannola sai jo 17-vuotiaana lukiolaisena, päästyään Helsingin olympiakisoissa 1952 ranskan- ja espanjankielisten miekkailujoukkueiden avustajaksi. Opiskeluvuosina hän ehti lisäksi työskennellä Suomen osastolla Brysselin Maailmannäyttelyssä 1958 ja Damaskoksen messuilla 1960.

Valmistuttuaan ekonomiksi Mannola hakeutui kansainvälisiin tehtäviin, metalliteollisuuden vientiä edistämään perustetussa Osuuskunta Metexiin. Vuonna 1961 hänet lähetettiin kaupallisiin erikoistehtäviin Suomen Buenos Airesin suurlähetystöön ja neljä vuotta myöhemmin kaupallisen sihteerin tehtäviin Suomen Pariisin suurlähetystöön.

Helsingissä Kansallis-Osake-Pankin Ulkomaanosastolla, jonne hänet oli pyydetty 1968, Mannola eteni nopeasti osaston johtajaksi. KOP:n oman tytä pankin perustaminen Luxemburgiin tuli ajankohitaiseksi 1977 ja sen ensimmäiseksi toimitusjohtajaksi nimitettiin Mannola.

Mannolan osalle tuli vielä kahden muun ulkomaisen tytäryhtiön perustaminen: 1982 maailmanlaajuisen amerikkalaisen Citibankin Helsingin konttorin perustaminen ja johtaminen sekä ranskalaisen suurpankin Indosuezin aluekonttorin aloittaminen 1988 niin ikään Helsingissä. Jälkimmäisen nimityksen jälkeen hänen luokkatoverinsa Matti Klinge kirjoitti päiväkirjaansa: "Kari Mannola on palannut kotiin."

Mannola osallistui aktiivisesti suomalais-ranskalaisen kauppakamarin toimintaan ja sai ansioistaan Ranskan elinkeinoelämän hyväksi Ranskan kansallisen ansio-ritarikunnan upseerin arvon.

Karille ja vaimolleen Birgitalle (k.2017) valikoitui eläkkeellä asuinpaikaksi Nizza.

Eläkkeellä olo mahdollisti syventymisen rakkaaseen harrastukseen, lukemiseen useilla eri kielillä.

Kari Mannolassa yhtyivät Ranskan ihailu ja arvostus vankkumattomaan, suomalaisen isänmaallisuuteen.

Max Mannolan tekstistä lyhentänyt
Susanna Luoto

RAILI LAURITSALO



Raili Lauritsalo (1930-2023)

Joensuun suomalais-ranskalaisen yhdistys ry:n perustajajäsen ja pitkäaikainen puheenjohtaja Raili Lauritsalo (1930 – 2023) menehtyi 93-vuotiaana kotonaan Jyväskylässä. Kunniajäsenenä hän seurasi yhdistyksen toimintaa aktiivisesti vielä muutettuaan Joensuusta. Ranskan valtion kunniamerkki Chevalier dans l'Ordre des Palmes Académiques myönnettiin hänelle vuonna 2009.

Raili aloitti ranskanopettajan uransa Kuopion Yhteislyseossa, ja vuonna 1971 hän siirtyi englannin ja ranskan lehtoriksi Joensuun Normaalityseoon, josta hän jäi eläkkeelle 1993. Hänen opetustaan leimasi syvälinen ranskalaisen kulttuurin tuntemus, jonka hän toi taitavasti

esille oppilailleen. Sen hän liitti suullisen kielitaidon oppimiseen aikana, jolloin suullinen kielitaito ei ollut niin arvostettua. Kollegoilleen Raili oli erittäin sydämellinen ja huomaavainen.

Raili oli Joensuun Matkailuoppaat ry:n perustajajäsen, ja hänen ansiostaan monet ranskalaiset saivat tutustua omalla kielellään Joensuuhun ja Pohjois-Karjalaan. Niinpä yhdistykselle myönnettiin Joensuun kaupungin palkinto vuonna 1990.

Professori Heikki Kirkinen ja Raili olivat perustamassa Joensuun suomalais-ranskalaista yhdistystä vuonna 1980. Alun varapuheenjohtajavuosien jälkeen hänet valittiin 1984 puheenjohtajaksi, ja siinä tehtävässä hän toimi vuoteen 1995. Suomi – Ranska yhdistysten liiton kautta saapui lukuisia Alliance Françaisen luennoitsijoita; esimerkiksi arkkitehti Michel Kalt, joka kertoi Astérix -huvipuiston (le Parc Astérix) suunnittelusta, jossa hän oli mukana.

Raili järjesti myös musiikkitapahtumia. Alain Thibault esimerkiksi vieraili laulamassa chansoneita ja yksi huomattavimmista tapahtumista oli Marita Viitasalon pianokonsertti, jossa kuultiin Debussyä ja Ravelia. Konsertin väliajalla esitettiin Railin valitsemia dioja

impressionistisista maalauksista.

Raili matkusteli paljon Ranskassa, osallistui usein myös Suomi-Ranska-yhdistysten liiton matkoille, ja tunsi laajaltiranskalaistakirjallisuuttajamusiikkia. Hän luennoi esimerkiksi Saint-Exupéryn Pikku Prinssistä ja vieraan kulttuurin kohtaamisesta omalta kokemuspohjaltaan.

Erään kerran hän pääsi myös kerramaan ilomantsilaisista praasniekoista Ranskan radiossa. Kun Railin ystäväpiiriin kuulunut toimittaja Anna-Maija Tanttu kertoi syksyllä 1998 aiheesta 'Klassinen vai uusi keittiö', piti Raili jo heti seuraavana talvena ruokakurssin Joensuun Vapaaopistolla.

Railin aloitteesta yhdessä Kiina-seuran ja Suomi-Saksa yhdistyksen kanssa järjestettiin ensimmäiset Kansainväliset ystävyysmessut. Tämän vuoden marraskuussa niitä vietetään 35. kerran. Niihin osallistuu viitisentoista ystävyysseuraa,

jotka esittelevät toimintaansa ja myyvät "oman maansa" leipomuksia ja tuotteita.

Kun ranskalaisia opiskelijoita oli alkanut saapua Joensuuhun 1990-luvun alussa, ideoi Raili heille tutustumisiltoja yhdessä suomalaisten kanssa. Niistä kehittyi myöhemmin hauskoja pikkujouluja, joissa nautittiin suomalaisia joululeivonnaisia ja laulettiin joululauluja.

Vuosien varrella lukuisat ranskalaiset luennoitsijat saivat nauttia suuren frankofilin Railin ja hänen miehensä vieraanvaraisuudesta.

Railin Ranska-tuntemuksen huipennukseksi osui satunnainen kohtaaminen hänen suuren idolinsa Yves Montandin kanssa. Tapaaminen osui Railin ja hänen miehensä matkaillessa Etelä-Ranskassa, Saint-Paul-de-Vencessa. Raili ja miehensä Kari olivat sattuneet pienen aukion laidalle, jossa miehiä pelasi petankkia. Kun Raili huomasi yhden pelaajista olevan Yves Montand, käveli hän Montandin luo juttelemaan ja Kari tehtäväksi jäi ikuistaa yhteiskuva heistä. Raili lähetti kuvan myös Montandille ja sai häneltä vastauskirjeenkin. Tämä valokuva koristi pitkään Railin ranskan -luokan seinää ja myöhemmin se löytyi pianon päältä kotoa.



Yves Montand ja Raili
Saint-Paul-de-Vencessa.

Teksti:

*Joensuun suomalais-ranskalaisen
yhdistyksen puolesta*

Pirjo Passoja, puheenjohtaja 2005-2022

Pirkko Pajari, rahastonhoitaja 2009-

Kuvat:

Raili – kuva **Kirsti Lauritsalo**

Raili ja Yves Montand – kuva **Kari Lauritsalo**